

Številka: 013-26/2012-3350-670
Datum: 12. 2. 2026

Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje na podlagi Sklepa o izboru tem nacionalnih evalvacijskih študij in njihovem financiranju za obdobje 24 mesecev št. 013-26/2012/667 z dne 16. 6. 2025, na podlagi 19. člena Pravilnika o posodabljanju vzgojno-izobraževalnega dela (Uradni list RS, št. 7/14, 27/17 in 47/19) v zvezi s 5. in 6. členom Protokola o določanju in načinu izvajanja nacionalnih evalvacijskih študij z dne 10. 5. 2024 (uradno prečiščeno besedilo, v nadaljevanju Protokol) objavlja

JAVNO POVABILO

za zbiranje predlogov za nacionalno evalvacijsko študijo s trajanjem 24 mesecev z naslovom

DEJAVNIKI OSIPA V SLOVENSkih GLASBENIH ŠOLAH

Zakon o glasbenih šolah (2024)¹ določa naloge vzgoje in izobraževanja v glasbenih šolah. Cilji in naloge vzgoje in izobraževanja v glasbeni šoli so odkrivanje in razvijanje glasbene in plesne nadarjenosti; sooblikovanje osebnosti in načrtno izboljševanje glasbene izobraženosti prebivalstva; doseganje ustreznega znanja in pridobivanje izkušenj za začetek delovanja v ljubiteljskih instrumentalnih ansamblih, orkestrih, pevskih zborih ter plesnih skupinah; pridobivanje znanja za nadaljnje glasbeno in plesno izobraževanje; omogočanje umetniškega doživljanja in izražanja; omogočanje osebnostnega razvoja učencev v skladu z njihovimi sposobnostmi in zakonitostmi razvoja; vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije; vzgajanje za medsebojno strpnost, spoštovanje drugačnosti in sodelovanje z drugimi; skrb za prenos nacionalne in občečloveške dediščine in razvijanje nacionalne zavesti ter vzgajanje za multikulturno družbo, hkrati pa razvijanje in ohranjanje lastne kulturne in naravne dediščine.

Posebnost slovenskega sistema glasbenih šol je njegova široka dostopnost, razmeroma ugodna šolnina ter mreža strokovno usposobljenih učiteljev, ki omogoča, da je glasbeno izobraževanje dostopno širokemu krogu otrok in mladostnikov. Hkrati je zaznati v obdobju od leta 2009 do 2024, da se delež populacije osnovnošolskih otrok, vključenih v osnovno glasbeno izobraževanje, povečuje. Leta 2009 je bilo vseh vpisanih učencev v osnovno glasbeno izobraževanje 23.545, leta 2024 pa 27.710. Kljub naraščanju števila vpisanih učencev v glasbene šole pa je sistem soočen s pojavom osipa, tj. predčasnega prenehanja glasbenega izobraževanja, kar odpira vrsto vprašanj tako na ravni posameznika kot tudi celotnega sistema.

¹ Zakon o glasbenih šolah (2024), dostopno na <http://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO2063>

V svoji kvalitativni raziskavi o dejavnikih osipa učencev v slovenskih javnih glasbenih šolah, izpostavljajo razlikovanje med zunanjimi in notranjimi dejavniki.² Med zunanjimi so kot najpomembnejši opredeljeni vpliv drugih izvenšolskih dejavnosti ter zahtevnost predmeta nauk o glasbi in solfeggio. Notranji dejavniki so tesno povezani s teorijo samodeterminacije,³ saj se kot odločilni kažejo primanjkljaji v občutku povezanosti, kompetentnosti in avtonomije.⁴

Wieser in drugi ugotavljajo, da zadovoljevanje osnovnih psiholoških potreb med poukom in vključenost staršev napovedujeta avtonomno motivacijo.⁵ Obenem pa slabi odnosi med učitelji in učenci, omejene interakcije med vrstniki in pomanjkanje podpore staršev, pomembno vplivajo na stopnjo osipa.⁶

Tako na ravni posameznika in družine igra pomembno vlogo motivacija učenca – bodisi notranja (veselje do glasbe, želja po ustvarjalnosti) bodisi zunanja (pričakovanja staršev in pomen, ki ga družba pripisuje glasbeni izobraženosti). Poleg tega so lahko odločilne tudi časovne in finančne obremenitve ter podpora v domačem okolju. Na ravni šole in učitelja so ključni pedagoški pristopi, odnos učitelja do učenca in uporabljene metode poučevanja. Učenci, ki zaznavajo priložnosti za ustvarjalnost, sodelovanje v ansamblih in javno nastopanje, praviloma ostajajo bolj motivirani. Ključna je tudi prilagodljivost različnim potrebam in zmožnostim učencev. Na sistemski ravni je mogoče predvidevati, da so dejavniki osipa povezani tudi z obsegom in zahtevnostjo kurikuluma, možnostmi usklajevanja med glasbeno in redno šolo, načinom ocenjevanja in napredovanja ter strukturo programov, ki pogosto zahtevajo dolgotrajno in kontinuirano udeležbo.

Namen nacionalne evalvacijske študije o dejavnikih osipa v slovenskih glasbenih šolah je zbrati podatke o osipu (razliko med številom učencev, ki začnejo šolanje v glasbeni šoli na programu Glasba, in številom tistih, ki končajo osnovno glasbeno izobraževanje, osnovna stopnja, program Glasba), identificirati glavne dejavnike osipa na ravni osnovnega glasbenega izobraževanja v programu Glasba, presoditi organizacijsko, didaktično in vsebinsko ustreznost izvajanja glasbenega izobraževanja ter oblikovati predloge sistemskih sprememb.

Nacionalna evalvacijska študija naj se osredotoči na naslednje cilje:

- proučiti trend prijav in vpisa glasbenega izobraževanja;
- proučiti delež osipa na ravni osnovnega glasbenega izobraževanja po posameznih letnikih in inštrumentih;
- proučiti razloge staršev in učencev za vključevanje v osnovno glasbeno izobraževanje;
- proučiti zadovoljstvo in izkušnje staršev in učencev z didaktično in vsebinsko izvedbo skupinskega in individualnega pouka;

---

² Kavčič Pucihar, A., Habe, K., Rotar Pance, B. in Laure, M. (2024). The key reasons for dropout in Slovenian music schools—a qualitative study. *Frontiers in Psychology, 15*, 1385840.

³ Deci, E. L. in Ryan, R. M. (1985). Conceptualizations of intrinsic motivation and self-determination. In *Intrinsic motivation and self-determination in human behavior* (str. 11-40). Boston, MA: Springer US.

⁴ Kavčič Pucihar, A., Habe, K., Rotar Pance, B. in Laure, M. (2024). The key reasons for dropout in Slovenian music schools—a qualitative study. *Frontiers in Psychology, 15*, 1385840.

⁵ Wieser, M., Novak-Geiger, V. in Müller, F. H. (2024). Who stays? Who goes? Motivation and tendency to drop out in music schools. *Frontiers in Psychology, 15*, 1378843.

⁶ Kavčič Pucihar, A., Habe, K., Rotar Pance, B. in Laure, M. (2024). The key reasons for dropout in Slovenian music schools—a qualitative study. *Frontiers in Psychology, 15*, 1385840.

- proučiti dejavnike osipa kot jih identificirajo učenci, starši, učitelji in ravnatelji;
- proučiti trend osipa po spolu učencev, regiji izvajanja osnovnega glasbenega izobraževanja; velikosti glasbene šole;
- proučiti razloge za nadaljevanje in uspešno zaključevanje osnovnega glasbenega izobraževanja, kot jih navajajo učenci in njihovi starši;
- proučiti razloge za morebitne pomisleke glede nenadaljevanja osnovnega glasbenega izobraževanja, kot jih navajajo učenci in njihovi starši;

- identificirati izzive in dobre prakse pri izvajanju izobraževalnega programa Glasba;
- oblikovati predloge za nadaljnje izobraževanje in usposabljanje izvajalcev izobraževalnega programa Glasba;
- pripraviti didaktična priporočila za izvajanje glasbenega izobraževanja na osnovni stopnji izobraževanja za pouk instrumentov z največjim deležem osipa;

- prispevati k oblikovanju strategij za razvoj politik na področju osnovnega glasbenega izobraževanja kot so npr.:
  - o prepoznavanje dejavnikov, ki napovedujejo večje tveganje za osip že ob vpisu otrok v osnovno glasbeno izobraževanje
  - o pedagoški, motivacijski ali organizacijski pristopi glasbenih šol za preprečevanje osipa;
  - o prilagoditve obstoječega sistema, da bo bolj fleksibilen in odziven na potrebe učencev.

Študija naj vključi naslednje ciljne skupine: učence in starše učencev, vključene v osnovno glasbeno izobraževanje, učitelje glasbenega izobraževanja na osnovni stopnji glasbenega izobraževanja in vodstvene delavce glasbenih šol.

Predlog za nacionalno evalvacijsko študijo naj vsebuje naslednje elemente:

1. Uvod, ki vsebuje vsaj naslednje elemente:
  - formalni okvir študije;
  - opredelitev ciljev študije;
  - argumentacija smiselnosti vsakega opredeljenega cilja;
  - ocena stopnje uresničljivosti raziskovalnih ciljev in opredelitev morebitnih omejitev glede doseganja posameznih raziskovalnih ciljev.

2. Metode raziskovanja, ki zajemajo vsaj naslednje elemente:
  - Predvidene metode raziskovanja glede na posamezne raziskovalne cilje (za vsak cilj posebej se opredelijo vse predvidene raziskovalne metode).
  - Za kvantitativne metode neposrednega zbiranja podatkov (npr. anketa, strukturirano opazovanje) je potrebno opredeliti:
    - osnovno populacijo ter tip, osnovno strukturo in obseg raziskovalnega vzorca;
    - način zbiranja podatkov z opredelitvijo načina zagotovitve ustrezne (načelno vsaj 50 %) stopnje realizacije vzorca na vseh ravneh oz. z argumentacijo o zagotavljanju nepristranskosti vzorca;
    - uporabljen instrument (okvirna vsebina vprašalnika/načrt opazovanja ...);
    - predvidene postopke analize pridobljenih podatkov.
  - Za kvalitativne metode neposrednega zbiranja podatkov (npr. intervju, fokusni intervju, opazovanje z udeležbo, analiza dokumentacije) je potrebno opredeliti:

- populacijo, ki jo raziskujemo, ter način izbora vključenih v raziskavo;
  - uporabljeni instrument (usmeritvena vprašanja za intervju ali fokusni intervju/načrt opazovanja);
  - predvidene postopke analize pridobljenih podatkov.
- Za sekundarno analizo podatkov je potrebno navesti vir in značilnost podatkov ter predvidene metode njihove obdelave.
3. Strokovne življenjepise nosilca predloga in članov raziskovalne skupine, iz katerih so razvidni podatki za ugotavljanje raziskovalne usposobljenosti (9. člen Protokola). Življenjepisi morajo biti predloženi v skladu z obrazcem EUROPASS v slovenskem jeziku.
4. Časovni načrt nacionalne evalvacijske študije s predvidenim obsegom financiranja. Vmesna predstavitev rezultatov po enem letu izvajanja študije naj vsebuje najmanj analizo obstoječega stanja.

Finančna sredstva, namenjena za izvedbo študije, znašajo največ 40.000 EUR.

V izbirni postopek se bodo uvrstile vse prijave, ki bodo v roku 30 dni od objave na spletnih straneh Inštituta za narodnostna vprašanja poslane ali dostavljene na naslov **Inštitut za narodnostna vprašanja, Erjavčeva cesta 26, 1000 Ljubljana**, z oznako »NE ODPIRAJ – PRIJAVA NA JAVNO POVABILO - EVALVACIJSKE ŠTUDIJE«. Šteje se, da je prijava prispela pravočasno, če je bila (najkasneje) zadnji dan roka za oddajo prijav oddana na pošti priporočeno ali do 12.00 ure oddana v vložišču **Inštituta za narodnostna vprašanja, Erjavčeva cesta 26, 1000 Ljubljana**.

dr. Vinko Logaj
MINISTER

Po pooblastilu št. 1002-22/2023/30 z dne 8. 10. 2024
Janja Zupančič
državna sekretarka